

Nr 234.

Av herr **Källman**, om beredande av vissa förmåner i lönehänseende åt e. o. lärare vid högre lärarinneseminarier med flera läroanstalter.

Nu gällande bestämmelser beträffande avlöningsförhållandena för tjänstemän av olika slag synas i allmänhet utgå från den principen, att likvärdig tjänstgöring blir tjänstemannen tillgodoräknad oberoende av vid vilka verk eller inrättningar den fullgjorts. Sålunda finner man denna princip tillämpad i de allmänna avlöningsbestämmelserna för statens tjänstemän. Denna grundsats tillämpas även på tjänsteårsberäkningen både i fråga om befordran till ordinarie tjänst och i fråga om lönetur för ordinarie lärare, ehuru i senare fallet med en viss inskränkning för lärare, som övergå från kommunal mellanskola till allmänt läroverk.

Nu har enligt kungl. kungörelsen den 29 juni 1928 angående avlöningsförmåner för vissa e. o. lärare vid högre lärarinneseminarier, allmänt läroverk eller statens folkskoleseminarium förordnats, att de e. o. lärare, vilka förvärvat behörighet för anställning vid allmänt läroverk och med nit och skicklighet under minst tolv terminer bestritt full tjänstgöring vid sagda läroanstalter, må till och med läsåret 1934—1935 åtnjuta förhöjt arvode. En motsvarande förmån har emellertid ej tillerkänts de lärare, som under längre eller kortare tid haft eller ha sin tjänstgöring förlagd till kommunal mellanskola och därefter vare sig vid vederbörande skolas ombildning till statens samrealskola eller eljest övergått eller komma att övergå till någon av de nämnda läroanstalterna. Dessa lärare ha dock genomgående fullgjort tjänstgöring av alldeles samma slag och intaga eller komma att intaga samma ställning som övriga e. o. lärare vid dessa statens läroanstalter men få det oaktat icke räkna sig tjänstgöringen vid kommunal mellanskola till godo för erhållande av ifrågavarande arvodesförhöjning. Det synes näppeligen varken rättvist eller billigt, att en dylik olikställighet i fråga om avlöningen vid tjänstgöring av enahanda art upprätthålles.

Visserligen fann 1928 års riksdag icke skäl att då utsträcka den ifrågavarande förmånen till e. o. lärare, som till någon del fullgjort den erforderliga tjänstgöringen vid andra under kungl. skolöverstyrelsens inseende stående läroanstalter än de i sagda kungl. kungörelse omnämnda. Men det förefaller dock, som om riksdagen därvid icke tillräckligt beaktat den särställning, som

lärarpersonalen vid de kommunala mellanskolorna jämfört med övriga kommunala och enskilda läroanstalters personal intaga. Ingen av de under kungl. skolöverstyrelsens inseende stående läroanstalterna äger i detta avseende så stor likhet med de allmänna läroverken som just dessa skolor, och denna nära samhörighet kommer att under de närmaste åren framträda så mycket starkare på grund av den beslutade ombildningen av ett större antal kommunala mellanskolor till statliga samrealskolor. I samma mån komma givetvis olägenheterna av den berörda olikställigheten i lönehänseende att bli så mycket mera kännbara. Likheten med de allmänna läroverkens e. o. lärare framträder icke blott i fråga om tjänstgöringens art utan även däri att de kommunala mellanskolornas e. o. lärare i de allra flesta fall helt avlönas av statsmedel.

Även i fråga om de på grund av läroverksreformens genomförande försämrade befordringsutsikterna ha de allmänna läroverkens och de kommunala mellanskolornas e. o. lärare kommit att intaga en likartad ställning. De ordinarie lärarbefattningar, som under senare år ledigförklarats eller komma att ledigförklarats, hava nämligen stått och komma att stå öppna såväl för de allmänna läroverkens som de kommunala mellanskolornas e. o. lärare, vadan de senare i detta avseende icke intagit eller komma att intaga någon mera gynnad ställning än de förra.

Då det finns ett relativt stort antal av de allmänna läroverkens e. o. lärare, som tjänstgjort vid eller komma att ha tjänstgjort vid kommunala mellanskolor, synes det egentliga syftet med arvodesförhöjningen att utgöra en ersättning för minskade befordringsmöjligheter näppeligen komma att uppnås, såvida ej en ändring av bestämmelsen i fråga kommer till stånd.

De allmänna skäl, som föranledde den berörda arvodesförhöjningen, kunna sålunda göras gällande lika väl i fråga om den tjänstgöring, som av e. o. lärare fullgjorts vid kommunal mellanskola, som om den, som fullgjorts vid allmänt läroverk, vadan den förra torde böra få inräknas i den tjänstgöring, som erfordras för erhållande av arvodesförhöjning.

Med hänsyn till den påpekade likställigheten såväl i tjänstgöringsförhållande och befordringshänseende som beträffande den verkliga betalaren av lönerna synes det rimligt, att en motsvarande arvodesförhöjning tillerkännes även e. o. lärare vid kommunal mellanskola under enahanda villkor. Men icke endast för den omedelbart berörda lärarpersonalen utan även för de kommunala mellanskolorna själva innebär den anmärkta olikställigheten i lönehänseende en olägenhet, i det att fara föreligger, att om detta förhållande ej ändras, en tillfredsställande rekrytering av den e. o. lärarpersonalen vid de kommunala mellanskolorna skall försvåras. Den skillnad i lönehänseende, som hittills funnits mellan de e. o. lärarna vid allmänna läroverk och kommunala mellanskolor, borde åtminstone ej få ytterligare ökas.

Beträffande antalet av de lärare, som skulle komma att beröras av den här föreslagna arvodesförhöjningen, anhåller undertecknad att längre fram få tillfälle att lämna utskottet behövliga uppgifter.

På grund av här anförda skäl hemställer undertecknad, att riksdagen måtte

dels medgiva, att e. o. ämneslärare vid högre lärarinneseminariet, allmänt läroverk eller statens folkskoleseminarium må för åtnjutande av sådan arvodesförhöjning, som avses i mom. 1 av kungörelsen den 29 juni 1928 (nr 274) angående avlöningsförmåner för vissa e. o. lärare vid högre lärarinneseminariet, allmänt läroverk eller statens folkskoleseminarium, tillgodoräkna sig tjänstgöring vid kommunala mellanskolor,

dels medgiva, att e. o. lärare vid kommunal mellanskola, vars sammanlagda tjänstgöring vid högre lärarinneseminariet, allmänt läroverk, statens folkskoleseminarium eller kommunal mellanskola uppgår till i ovannämnda kungörelse (nr 274, 1928) för arvodesförhöjningen föreskriven längd, må under i övrigt enahanda villkor erhålla ett arvode av 3,400 kronor per år,

dels ock för ändamålet anvisa för budgetåret 1929—1930 behövt extra anslag.

Stockholm den 21 januari 1929.

G. W. Källman.